

PATENTBESVÄRSRÄTTENS DOM

meddelad i Stockholm den 2 december 2013

PARTER

Klagande

Casamja Aktiebolag, 556518-9023
Götlundagatan 34, 124 71 Bandhagen

Motpart

Jeven Oy
Patteristonkatu 2, 50100 Mikkeli, Finland
Ombud: Stefan Israelsson
Bjerkéns Patentbyrå KB, Östermalmsgatan 58, 114 50 Stockholm

SAKEN

Upphävande av patent på reglerbar och ljuddämpande luftstrypanordning för ventilationskanaler innefattande en insatskropp med genomgående hål vilka är valbart förslutbara med proppar

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Patent- och registreringsverkets (PRV) beslut den 16 december 2009 att upphäva patent nr 0202926-2, se bilaga 1

DOMSLUT

Patentbesvärsrätten upphäver PRV:s beslut varför patentet gäller i oförändrad lydelse.

LC

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Karlavägen 108	08-450 39 00	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

REDOGÖRELSE FÖR SAKEN OCH FRAMSTÄLLDA YRKANDEN

Efter att Casamja AB, tidigare Asservo AB, beviljats patent på ”Reglerbar och ljuddämpande luftstrypanordning” invände Jeven Oy mot patentet och hänvisade till teknik känd genom dokumenten SE 467547 B (D1), SE 9702458-2 A (D2), EP 1098146 A2 (D3), WO 9114138 A1 (D4) samt finskt bruksmönster nr 1139 (D5). PRV fann att uppfinningen, med hänsyn till D4 och D3 i kombination, saknade uppfinningshöjd och upphävde genom det överklagade beslutet patentet.

Uppfinningen

Av patentets beskrivning framgår bl.a. följande om uppfinningens tekniska område, bakomliggande teknik och syften.

Uppfinningen avser en reglerbar och ljuddämpande luftstrypanordning i kombination med en rens- och inspektionslucka avsedd att monteras in i ett ventilationssystemets luftkanaler.

I alla ventilationssystem önskas möjlighet att styra luftflödet till den del av ventilationskanalerna man önskar. Kanaldimensionerna anpassas grovt efter flöden så att fördelningen i ett system blir någorlunda rätt. Finjusteringen av flödena i ventilationssystemets olika grenar åstadkommes medelst styrspjäll s.k. inregleringsspjäll, med vilkas hjälp man minskar kanaltvärsnittet och skapar ett motstånd för luftströmningen. Dessa inregleringsspjäll finns i olika typer såsom trottelspjäll, iris-spjäll, jalousispjäll, hålad skiva m. fl., vilka alla bygger på principen att medelst en tunn skiva, ofta av plåt, minska kanaltvärsnittet och därmed luftflödet. Plåtarnas kanter skapar en virvelbildning och strömningsförluster i luftflödet och därmed missljud. Spjällen har två väsentliga egenskaper. Den första är att de skapar ett tryckfall som kan varieras med ändringar av öppningsarean. Den andra är att principen som används för strypning skapar ljud. Egenljudet kan vara så starkt att det ensamt utgör den huvudsakliga bullerstörningen i rummen i en fastighet. Plåtarnas kanter skapar en virvelbildning och strömningsförluster i luftflödet och därmed missljud.

Detta medför att, vid god projektering av ventilationssystem enligt denna princip, måste en ljudfälla monteras i kombination med strypspjällen för att en acceptabel ljudnivå ska kunna erhållas. Det är ofta svårt att montera in dessa ljudfällor då deras tvärsnitt är grövre än ventilationskanalen, ofta 10 cm större, och då det ofta är lågt i taket t.ex. i korridorer där ventilationskanalerna är belägna. Montering av ljudfällor är kostsamt och inte heller helt tillfredsställande vad beträffar den praktiska utformningen i begränsade utrymmen, där mycken annan installation också ska rymmas.

Injustering av styrspjällen sker ofta med ett manuellt vred, som är mekaniskt kopplat till spjällbladen, mot en graderad skala där strypgraden kan avläsas och på så sätt få en korrektionsfaktor som ger möjlighet att med vetskap om tryckfallet beräkna flödet genom spjället. Spjället är vanligtvis utrustat med två uttag för att ansluta en tryckmätare med två slangar, en på var sida om spjällbladet.

Vid rengöring av ventilationskanaler måste ofta alla spjäll öppnas. Detta medför att en del av spjällen inte behåller sin inställning efter rengöringen, vilket förorsakar en störning i ventilationssystemet.

Vidare finns en annan luftstrypningskonstruktion där ett flertal hål är upptagna i en plåtskiva. I hålen sitter plastproppar som tätar. Regleringen av luftflödet sker genom att ett passande antal proppar tas bort. Denna konstruktion har lägre egenljud än traditionella spjäll, men ingen ljuddämpning, varför även detta styrspjäll måste kombineras med en ljudfälla för att få en dräglig ljudmiljö.

I ventilationskanaldelen där luftstrypanordningen är monterad behöver även rensluckor och inspektionsluckor stora nog för rensmaskiner och TV-kameror anordnas, förutom strypspjäll och ljudfällor.

Uppfinningen har till uppgift att undanröja ovan nämnda nackdelar vid ventilationssystem.

Ett huvudsyfte med uppfinningen är att åstadkomma en ljudlös, reglerbar luftstrypanordning i kombination med en rens- och inspektionslucka i ventilationskanaler för reglering av luftflöden utan att

ljud skapas och som samtidigt är av ljudabsorberande material för att fungera såsom ljuddämpare, vilket minskar behovet av ljudfällor på andra ställen i ventilationssystemet och vars egenljudalstring är mycket låg.

Ett annat syfte med uppfinningen är att åstadkomma en luftstrypanordning i vilken strypinsatsen kan avlägsnas och åter monteras in utan att strypinställningen, med ett visst antal öppna hål, ändras. Det finns således ingen risk för att ventilationssystemets injustering rubbas efter rengöring.

I enlighet med uppfinningsidén erhålles en luftstrypanordning, vilken är lätt att montera, lätt att ställa in för olika luftströmningsvärden, lätt att rengöra och vilken fungerar som en kombination av en luftstrypningsanordning, en ljudfälla och en rens- och inspektionslucka. På så sätt erhålles samtidigt en rens- och inspektionslucka som kan vara stor nog för rensmaskiner och TV-kameror.

Yrkanden

Casamja AB (Casamja) har i Patentbesvärsrätten vidhållit patentet med oförändrat patentkrav.

Uppfinningen definieras i det självständiga patentkravet 1 enligt följande:

Reglerbar och ljuddämpande luftstrypanordning avsedd att monteras i ett ventilationssystemets luftkanaler varvid luftstrypanordningen innefattar en insatskropp (1) vilken har längsgående genomgående hål (2) vilka var och ett är stabilt tillslutbart medelst en propp (3) eller liknande och genom vilka hål (2) den i ventilationssystemets luftkanaler genomströmmande luften passerar med ett, på förhand valt, antal öppna hål för önskad luftmängd och varvid insatskroppen (1) är utförd i ett ljudabsorberande material och har ett betydande strömningsmotstånd varvid ljuddämpningen ökas/regleras genom variation av längden på insatskroppen (1), kännetecknad av att luftstrypanordningen innefattar en insatskropp (1) inneslutande, öppningsbar kanaldel (4), utgörande en rens- och inspektionsdel, med stosas i var ände för montering av kanaldelen (4) i ventilationssystemets luftkanaler,

samt att insatskroppen (1) förses med hålade plåtar motsvarande insatskroppens (1) hål i dess ändytter.

Jeven Oy (Jeven) har bestritt ändring.

Grunder

Casamja har till grund för sin talan åberopat att uppfinningen enligt patentkravet har uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik.

Jeven har till grund för sin talan åberopat att uppfinningen enligt patentkravet saknar uppfinningshöjd i förhållande till känd teknik.

Utveckling av talan

Casamja har i huvudsak utvecklat sin talan enligt följande.

PRV har utgått ifrån att D4 är närmast liggande teknik. Denna utgångspunkt är felaktig. D3 löser problemet med att reglera luftgenomströmning samt ljudreducering i ventilationskanaler. Detta uppnås genom att insatskroppen försetts med längsgående hål vilka kan tillslutas med proppar för att reglera genomströmningen av luft enligt önskemål. Insatskroppen är samtidigt något ljudreducerande. Insatskroppen är tillverkad av elastiskt material som möjliggör att insatskroppen kan installeras i ventilationskanalen utan särskild fastsättningsanordning genom att utsidan av insatskroppen pressas mot insidan av ventilationskanalen. Uppfinningen enligt patentet har samtliga dessa egenskaper och löser de problem som D3 gör. Det är därför mest logiskt för fackmannen att utgå ifrån D3 som således är närmast liggande teknik.

De tekniska särdrag som skiljer uppfinningen enligt patentet från D3 är följande:

- en öppningsbar kanaldel, utgörande en rens- och inspektionsdel,
- en insatskropp med ett betydande strömningsmotstånd,
- stosar i båda ändar av kanaldelen, samt

- hålade plåtar på insatskroppens bägge ändytor där hålen motsvarar insatskroppens hål.

Utifrån dessa tekniska särdrag åstadkoms tekniska effekter som D3 saknar. Den öppningsbara kanaldelen med insatskroppen kan monteras var som helst i ventilationssystemets luftkanaler. Den öppningsbara kanaldelen gör att insatskroppen lätt kan tas i och ur ventilationskanalen oavsett var kanaldelen med insatskroppen installerats. En ytterligare fördel är att detta kan göras utan att flödesinställningarna ändras då insatskroppen tas ur ventilationskanalen. Rens- och inspektionsdelen gör det möjligt att utföra skötsel av ventilationssystemet. De bägge hålade plåtarna medför att insatskroppen, som är tillverkad av elastiskt material, har en bättre hållfasthet och också kan hanteras enklare. Uppfinningen har bättre ljuddämpning än den tekniska lösningen enligt D3.

Det objektiva tekniska problemet som ska lösas av uppfinningen är att tillhandahålla dessa effekter, som kan uttryckas såsom att hitta en förbättrad ljuddämpnings- och flödesregleranordning för ventilationssystem.

Då fackmannen söker en lösning på det objektiva tekniska problemet finns D4 att tillgå. Det finns dock ett flertal allvarliga nackdelar med utförandet enligt D4:

- insatskroppen är svår att ta ur ljuddämpningsenheten,
- inställningen av luftgenomströmningen ändras när insatskroppen tas ur ljuddämpningsenheten,
- utförandet kräver en luftspalt mellan ventilationskanalens innerväggar och ljuddämpningsinsatsen vilket medför att ljuddämpningsenheten är större än kanalen vilket i sin tur medför att anordningen enligt D4 är utrymmeskrävande och därför svårmonterad, samt
- ljuddämpningsenheten som sådan är ljudgenererande, sannolikt genererar den mer ljud än den dämpar.

Sammantaget är lösningen enligt D4 så klumpig och opraktisk att det överhuvudtaget inte är näraliggande för fackmannen att söka ledning i D4. Men för det fall han ändå hade beaktat D4 skulle han endast kunna

utläsa följande ur D4: en öppningsbar kanaldel, utgörande en rens- och inspektionsdel som monteras i ventilationssystemets luftkanaler.

I förhållande till en kombination av D3 och D4 finns det ett antal tekniska särdrag som skiljer uppfinningen från kombinationen nämligen:

- hålade plåtar, med hål som motsvarar insatskroppens hål i dess bågge ändytor,
- insatskroppen har ett betydande strömningsmotstånd, samt
- kanaldelen som innefattar insatskroppen är försedd med stosar i var ände för montering.

Dessa tekniska särdrag har också teknisk effekt.

Genom uppfinningen förses insatskroppen med hålade plåtar som motsvarar insatskroppens hål i dess bågge ändytor. Detta ökar insatskroppens hållfasthet och beständighet vid hantering. Dessutom ger de hålade plåtarna avsevärt bättre ljuddämpning än en insatskropp utan sådana plåtar. När en ljudvåg i ventilationskanalen passerar in i det plåtskodda ingångshålet på den ena ändytan av insatskroppen och ut genom det plåtskodda utgångshålet på insatskroppens andra ändyta känner ljudvågen av en impedansförändring och en reaktiv ljuddämpning uppstår genom att ljudet känner av mottrycket från plåtskoningen. Att de bågge hålade plåtarna leder till sådan ökad ljuddämpningseffekt var inte förväntat av fackmannen.

Dämpinsatsen enligt patentet har ett betydande strömningsmotstånd vilket dels resulterar i en ljuddämpade effekt och dels möjliggör en effektiv reglering av luftgenomströmningen i ventilationskanalen. Att strömningsmotståndet hade påverkan på ljuddämpningen i insatsen var överraskande för fackmannen.

Stosarna medför att monteringen av den öppningsbara kanaldel som innesluter insatskroppen förenklas genom att den lätt kan monteras var som helst i ventilationssystemet. Även detta särdrag är uppfinningshöjdsmotiverande.

Det var inte näraliggande för fackmannen att komma fram till uppfinningen mot bakgrund av de anförda dokumenten D3 och D4. Som PRV funnit har uppfinningen enligt patentet nyhet. Uppfinningen skiljer sig också väsentligen från tidigare känd teknik.

Jeven har i huvudsak utvecklat sin talan enligt följande.

En uppfinning kan sakna uppfinningshöjd med hänsyn till olika alternativa kombinationer av dokument. PRV har tydligt och övertygande visat att det som anges i patentets krav 1 inte uppfyller kravet på uppfinningshöjd när man utgår från D4.

Jeven håller i allt väsentligt med om det som sägs i PRV:s beslut. Emellertid kan även följande påpekas.

Att åstadkomma en alternativ utformning för att justera luftgenomströmningsmängden är, som anges i PRV:s beslut, ett problem som löses i förhållande till D4, men alternativt kan man även anse att problemet kan ligga i att ta fram en enklare (eller förbättrad) konstruktion av insatskroppen som används. Emellertid leds en fackman även med en sådan alternativ formulering av problemet till D3, eftersom D3 tydligt anger att anordningen som beskrivs däri har en enkel struktur och möjliggör en exakt justering av luftflödet samtidigt som effektiv bullerdämpning uppnås.

I PRV:s beslut påpekas att D3 beskriver att längden på insatskroppen kan varieras. I detta sammanhang påpekar Jeven att särdraget "ökas/regleras genom variation av längden på insatskroppen" i patentkravet inte är något särdrag hos anordningen eftersom patentet inte alls beskriver någon insatskropp med varierbar längd. Istället torde det vara så att man helt enkelt får byta ut insatskroppen i anordningen om man vill ha en insatskropp av annan längd. Därmed har man således uppnått en annan anordning. Särdraget ifråga är således inget anordningssärdrag. Emellertid anger D3 tydligt att längden på anordningen t.ex. kan vara 15-50 mm, dvs. olika längder kan användas. Särdraget i fråga är således känt från D3. Dessutom påpekas tydligt i D3 att flera dämpare kan placeras i kontakt med varandra, dvs. längden på

dämpningsanordningen förlängs. Särdraget, såvitt patentkravet kan förstås som ett anordningskrav, är således till fullo känt genom D3.

Emellertid saknar uppfinningen enligt patentet uppfinningshöjd även om man istället skulle utgå från D3.

Casamja hävdar att D3 inte visar en insatskropp med ett betydande strömningsmotstånd. Detta påpekande är felaktigt. D3 beskriver tydligt en dämpare ("attenuator"), vilken av nödvändighet har ett betydande strömningsmotstånd. I synnerhet beskriver D3 tydligt att dämparen är gjord av poröst, ljudabsorberande och flexibelt material. I D3 anges exempel på material. Sådana material har givetvis ett betydande strömningsmotstånd. Av den aktuella patentskriften framgår inte på något sätt att insatskroppen som beskrivs däri skulle vara gjord av något annat material med ännu större strömningsmotstånd. Oavsett det faktum att särdraget "betydande strömningsmotstånd" är ett oklart begrepp så framgår detta särdrag av D3 i minst lika hög grad som det framgår av patentskriften.

Beträffande de "hålade plåtar" som anges i patentkravet så har PRV i sitt beslut redan påpekat att patentskriftens beskrivning inte nämner något om hålade plåtar. Inte heller ritningarna visar några hålade plåtar. Någon fördel med hålade plåtar anges således överhuvudtaget inte i patentskriften. I överklagandet hävdas nu flera fördelar med hålade plåtar. Eftersom ingen antydning till sådana fördelar anges i patentskriften (eller angavs i ansökan när den inlämnades) så finns det inget som tyder på att uppfinnaren såg några speciella fördelar med hålade plåtar när ansökan ingavs. De tekniska problem som Casamja nu hävdar har lösts genom hålade plåtar framgår således inte alls av grundhandlingarna och kan därför inte bidra till att kravet på uppfinningshöjd är uppfyllt.

Om man utgår från D3 så skiljer sig det som anges i patentkravet från D3 endast genom:

- en öppningsbar kanaldel som utgör en rens- och inspektionsdel med stoser i var ände, samt genom att
- insatskroppen har hålade plåtar.

En öppningsbar kanaldel med stosar får anses lösa problemet att förenkla rensning eller inspektion samt montering av kanaldelen. De hålade plåtarna löser inget problem som framgår av patentskriften. De hålade plåtarna kan således möjligen endast anses stödja insatskroppen vid dess ändytor.

För att lösa det första problemet skulle en fackman direkt ledas till lösningen enligt D4, eftersom D4 beskriver en öppningsbar inspektions- och rensningslucka samt "stosar" för anslutning av anordningen till luftkanaler (uttrycket "stosar" i sig är inte klart; uttrycket tycks dock ange någon form av anslutningsdel för anslutning till något ihåligt föremål; D4 beskriver tydligt en sådan anslutning).

Alternativt, skulle fackmannen utgående från D3 ledas till D1. D1 beskriver nämligen en anordning för inställning av luftflödet i en luftflödesledning. D1 beskriver en öppningsbar kanaldel för att kunna ta ut en insatskropp och för att kunna rensa ledningen. D1 beskriver även att anordningen har anslutningsdelar ("stosar") för anslutning till en luftflödesledning.

Av det ovan sagda framgår att en fackman utgående från D3 skulle ledas till särdragen angående öppningsbar kanaldel och "stosar" under beaktande av antingen D4 eller D1. Även om man utgående från D3 istället kombinerar detta dokument med D5 så leds fackmannen till särdraget i fråga av följande skäl.

D5 beskriver en inspektions- och rengöringslucka i samband med en cylinderformad dämpningsmodul och i D5 anges vidare att "På figuren har en ljuddämpningsmodul 1 placerats inuti ett öppningsbart hölje 2 eller kanalrör. Den ljudabsorberande massan i ljuddämpningsmodulen består av...." och att "Det mest väsentliga är inte hur ljuddämpningsmodulen infästes eller stöds i höljet 2 eller inuti kanalen, emellertid är det fördelaktigt att frigörande och avlägsnande av modulen 1 ur höljet 2 eller kanalen skulle ske enkelt via en öppningsbar lucka, och att modulen 1 som inpassats i höljet 2 kunde inställas i förhållande till höljets ingångsöppning. Dessa krav kan fyllas genom att i och för infästning eller stödande av modulen 1 använda exempelvis i höljets 2 eller kanalens vägg monterade spännskruvar eller -band (icke visat)". Det

kan dessutom noteras att ljuddämpningsmodulens hölje enligt D5 är anpassad för att anslutas till ett ihåligt ventilationselement. Höljet måste således ha anslutningsdelar, dvs. stosar, vid ändarna.

De hålade plåtarna enligt patentkravet kan möjligen anses utgöra något slags stöd eller avgränsning för det porösa materialet. Eftersom D3 beskriver att anordningen är gjord av ett flexibelt poröst material så är det närliggande för fackmannen att anordna stödjande plåtar.

Någon synergieffekt uppnås inte heller av lösningen av de två separata "problemen".

DOMSKÅL

Fråga om vilken tidigare känd teknik som kommer uppfinningen närmast

Casamja har anfört att D3 istället för D4 representerar den teknik som kommer uppfinningen närmast och att lösningen enligt D4 är av sådan art att fackmannen inte skulle söka ledning i dokumentet. Jeven har å sin sida anfört att D4 representerar den uppfinningen närmast kända tekniken och att en uppfinning kan sakna uppfinningshöjd med hänsyn till olika kombinationer av dokument.

Av 2 § patentlagen framgår att patent endast meddelas på en uppfinning som är ny och väsentligen skiljer sig från vad som blivit känt före dagen för patentansökan. Som känt anses allt som på något sätt blivit allmänt tillgängligt. Villkoret att uppfinningen väsentligen ska skilja sig från känd teknik kan även uttryckas som att uppfinningen ska ha uppfinningshöjd.

Av detta följer att en uppfinning för att vara patenterbar måste vara ny och ha uppfinningshöjd i förhållande till all teknik som blivit känd före dagen för patentansökan. För att en uppfinning ska kunna konstateras sakna uppfinningshöjd räcker det däremot att komma fram till att någon utgångspunkt i den kända tekniken leder till en sådan bedömning. I det senare fallet behöver bedömningen således inte grunda sig på den teknik som kommer uppfinningen närmast (jfr EPO:s avgöranden i t.ex. mål nr

T 967/97 punkten 3.2 och T 688/05, sid. 7). Det är emellertid lämpligt att sträva efter att alltid identifiera och utgå från den uppfinningen närmast liggande tekniken.

I D3 beskrivs en ljuddämpare som är avsedd att monteras i en luftkanal i ett ventilationssystem. Ljuddämparen är framställd av ett poröst, ljudabsorberande och flexibelt material, varvid åtminstone den yttre delen av ljuddämparen måste vara av flexibelt material för att stödjas och företrädesvis komprimeras mot luftkanalens inneryta. Ljuddämparen hålls på plats i luftkanalen genom friktion efter att ha expanderat och behöver inga särskilda fästorgan. I ljuddämparens längdriktning finns ett antal flödeskanaler som, med avsikt att reglera flödet, kan täppas igen med pluggar av samma material som ljuddämparen i övrigt. Enligt vad som framgår av figurerna är en av flödeskanalerna centrerat anordnad i ljuddämparen. Ljuddämparens längd kan variera mellan 15-50 mm och flera sådana ljuddämpare kan placeras i följd i luftkanalen, vilket förbättrar ljuddämpningen. Fördelar som nämns med ljuddämparen, utöver de redan angivna, är t.ex. en noggrann flödesreglering med samtidig och effektiv ljuddämpning, inget behov av en separat ljuddämpare och att ljuddämparen kan placeras på många olika ställen i ventilationssystemet.

D4 beskriver en anordning som är avsedd att dämpa ljud och reglera luftflödet i ett ventilationssystem och som innefattar en öppningsbar behållare och en i behållaren placerad ljuddämparmodul. I dokumentet anges att anordningen syftar till bl.a. att eliminera problemen med kända ljuddämpares utrymmesbehov i höjddled, med att tillhörande kända flödesregulatorer är svåra att reglera och utgör hinder vid rengöring av luftkanaler samt med att flödesregulatorerna kan gå sönder eller ändra inställning vid rengöring av kanalerna. Anordningen anges vidare ha bl.a. de fördelarna att ljuddämparen snabbt och enkelt kan flyttas åt sidan vid rengöring och att det är enkelt att återplacera den.

Utformningen av anordningen enligt D4 anges grunda sig på följande insikt. En massiv ljuddämparmodul kan placeras inuti en behållare, som är förbunden med en ventilationskanal, för att hindra rätlinjig strömning. I behållaren tvingas luftflödet att svänga och fortsätta genom det fria utrymme som finns mellan ljuddämparens utsida och behållarens

inneryta. Luftflödet regleras i huvudsak av flödesarean i behållarens tvärgående riktning.

Genom att ändra avståndet mellan ljuddämparmodulens ena gavel och kanalöppningen vid behållarens inlopp varierar flödesarean och därmed flödet. I D4 anges vidare att anordningen kombinerar reaktiv och absorberande ljuddämpning, där den reaktiva ljuddämpningen åstadkoms genom att täcka ljuddämparmodulens gavel eller gavlar med metall.

D4 beskriver ett antal olika utföringsformer av anordningen. Den utföringsform som beskrivs i anslutning till figur 2 innefattar en behållare som går att öppna med hjälp av ett gångjärnsförsedd lock. Att så är fallet även för övriga utföringsformer får anses framgå av D4 som helhet. I D4 understryks på sid. 9 att tvärsnittet på behållare och/eller ljuddämparmodul kan ha fyrkantsform eller någon annan form, men ljuddämparmodulens tvärsnitt måste vara mindre än behållarens tvärsnitt för att åstadkomma åtminstone en flödesväg mellan ljuddämparmodulen och behållarens vägg.

Anordningen enligt D4 hör till samma teknikområde som uppfinningen, innefattar samma huvudbeståndsdelar som uppfinningen, dvs. behållare och ljuddämpare med funktion för att reglera luftflöde, och syftar till att lösa liknande problem som uppfinningen avser att lösa. Av de i målet anförda dokumenten bedömer Patentbesvärslagen att D4 representerar den teknik som kommer uppfinningen närmast, särskilt utföringsformen enligt figur 3. Enligt den utföringsformen är behållaren cylindrisk och innefattar en rotationssymmetrisk ljuddämparmodul, som i den ände som väter mot behållarens inlopp kan vara försedd med ett rörligt, fixerbart gavelelement med vars hjälp ljuddämparmodulens längd kan ändras och luftflödet regleras genom att minska eller öka avståndet mellan gaveln och kanalöppningen vid behållarens inlopp.

Fråga om uppfinningshöjd

I patentets krav 1 anges att den öppningsbara kanaldelen har stosar i var ände för montering av kanaldelen i ventilationssystemets luftkanaler. Bestämningen får, mot bakgrund av vad som går att utläsa ur

patentskriften och vad som normalt avses med begreppet stös, förstås på så sätt att kanaldelen har ett don i var ände för montering av kanaldelen.

I patentets krav förekommer även bestämningen att "ljuddämpningen ökas/regleras genom variation av längden på insatskroppen". I patentbeskrivningen anges att "Längden av luftstrypinsatsen 1 kan /.../ varieras efter önskemål och hålens storlek och antal samt avståndet dem emellan likaså, vilket ger olika strypningsgrader för luftströmmen och olika ljuddämpning". Någon närmare förklaring om vilka åtgärder som behöver vidtas för att ändra dessa variabler framgår inte av patentskriften. Det intryck fackmannen får när denne tar del av patentskriften är att dessa variabler, t.ex. längden på strypinsatsen, varieras genom att byta ut en strypinsats mot en annan. Patentets krav får med avseende på den aktuella bestämningen därmed förstås avse en luftstrypanordning vars kanaldel är utformad för att medge att en insatsskropp av viss längd kan bytas ut mot en insatskropp av annan längd för att reglera ljuddämpningen.

Vidare får patentkravets bestämning "att insatskroppen förses med hålade plåtar..." förstås på det sättet att "insatskroppen har hålade plåtar...".

Uppfinningen enligt patentets krav skiljer sig från anordningen enligt D4 åtminstone genom insatskroppens utformning, dvs. genom att insatskroppen har längsgående genomgående hål vilka vart och ett är stabilt tillslutbart medelst en propp eller liknande och genom vilka hål ventilationsluften passerar med ett, på förhand valt, antal öppna hål för önskad luftmängd och att insatskroppen är utförd i ett ljudabsorberande material med ett betydande strömningsmotstånd och att insatskroppen har hålade plåtar motsvarande insatskroppens hål i dess ändytor.

Genom insatskroppens utformning uppnås, enligt vad som framgår av patentskriften, att luftflödet kan regleras med insatskroppen samtidigt som den fungerar som ljuddämpare samt att insatskroppen kan avlägsnas och återmonteras utan att strypinställningen ändras. I patentskriften anges emellertid inte att någon särskild effekt uppnås genom att placera hålade plåtar vid insatskroppens ändytor.

Fackmannen får med utgångspunkt i den genom D4 kända tekniken därmed anses stå inför problemet att åstadkomma en luftstrypanordning som på ett alternativt sätt medger luftflödesreglering och ljuddämpning med en och samma ljuddämparmodul/insatskropp och som medger att insatskroppen kan avlägsnas och återmonteras utan att strypinställningen ändras.

I D3 beskrivs, som redan nämnts ovan, en flödesreglerande ljuddämpare som är avsedd att monteras i en luftkanal i ett ventilationssystem. Fackmannen får genom D3 ledning om hur en ljuddämpare/insatskropp kan vara utformad för att fungera både som ljuddämpare och flödesreglerare, och det är självklart för fackmannen som tar del av D3 att ljuddämparens strypinställning inte ändras p.g.a. att den avlägsnas från och återplaceras i luftkanalen. I dokumentet får fackmannen emellertid inte någon ledning om att ljuddämparen kan eller bör förses med hålade plåtar i respektive ände och en sådan modifiering av ljuddämparen skulle sannolikt motverka dess eftersträvade funktionssätt vid montering då den ska kunna komprimeras för att sedan expandera och hållas på plats genom friktion.

I D4 understryks på sid. 9 att behållarens och ljuddämparmodulens omkretsprofil i tvärsnitt kan varieras godtyckligt så länge som ljuddämparens tvärsnittsytta är mindre än behållarens tvärsnittsytta för att därigenom åstadkomma åtminstone en flödesväg mellan ljuddämparmodulen och behållarens vägg, där flödesvägens läge avviker från ventilationskanalens centrumlinje. Därmed sätts en gräns för i vilken omfattning fackmannen skulle modifiera tekniken enligt D4.

Ett rent utbyte av ljuddämparmodulen enligt D4 mot insatskroppen enligt D3, som har bl.a. en centrerad flödeskanal, skulle resultera i en anordning som står i direkt strid med den grundläggande insikt som utformningen av anordningen enligt D4 bygger på och i att den i D4 explicit uttalade variationsgränsen för anordningen överskrids. Vidare skulle den ytterligare modifiering med hålade plåtar som krävs för att åstadkomma en insatskropp som överensstämmer med den som innefattas av uppfinningen innebära att ljuddämparens funktionssätt vid montering enligt D3 skulle motverkas.

Vid en samlad bedömning kan fackmannen inte anses få sådan ledning av den kända tekniken att denne med utgångspunkt i D4 och ställd inför nämnda problem skulle komma fram till uppfinningen enligt patentets krav.

Motsvarande bedömning görs i de fall tekniken enligt D3, eller tekniken enligt något av de andra i målet anförda dokumenten, tas som utgångspunkt och beaktas enskilt eller i kombination med annan i målet anförd teknik.

Uppfinningen enligt patentet skiljer sig således väsentligen från den kända tekniken, dvs. den har uppfinningshöjd.

På grund av det ovan anförda ska överklagandet bifallas.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 2 (Formulär A)

I avgörandet har deltagit patenträttsråden Peter Strömberg, ordförande, Håkand Sandh och Anders Brinkman, referent. Enhälligt.